

جمهوری اسلامی ایران

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

برنامه درسی

مقطع دکترا

فلسفه حقوق

گروه حوزه‌های - دانشگاهی

مصوبه هشتصد و سی و نهمین جلسه شورای برنامه‌ریزی آموزش عالی

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مورخ ۹۲/۵/۱۳

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

برنامه درسی مقطع دکترای رشته فلسفه حقوق

کمیته تخصصی:

گرایش:

کد رشته:

گروه: حوزه‌ای - دانشگاهی

رشته: فلسفه حقوق

مقطع: دکترا

شورای برنامه‌ریزی آموزش عالی، در هشتصد و سی و نهمین جلسه مورخ ۹۲/۵/۱۳ خود، برنامه درسی مقطع دکترای رشته فلسفه حقوق را به شرح زیر تصویب کرد:

ماده ۱: برنامه درسی مقطع دکترای رشته فلسفه حقوق، از تاریخ تصویب برای کلیه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند، لازم‌الاجراء است:

الف) دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت علوم، تحقیقات و فناوری اداره می‌شوند.

ب) مؤسساتی که با اجازه رسمی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و بر اساس قوانین تأسیس می‌شوند و تابع مصوبات شورای گسترش آموزش عالی هستند.

ماده ۲: این برنامه از تاریخ ۹۲/۵/۱۳ برای دانشجویانی که از این تاریخ به بعد وارد دانشگاه می‌شوند، لازم‌الاجراء است.

ماده ۳: برنامه درسی مقطع دکترای رشته فلسفه حقوق در سه فصل: مشخصات کلی، جداول دروس و سرفصل دروس برای اجراء به دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی ابلاغ می‌شود.

رأی صادره هشتصد و سی و نهمین جلسه شورای برنامه‌ریزی آموزش عالی مورخ ۹۲/۵/۱۳ در خصوص برنامه درسی مقطع دکترای رشته فلسفه حقوق:

۱. برنامه درسی مقطع دکترای رشته فلسفه حقوق که از سوی دانشگاه امام باقر(ع) پیشنهاد شده بود، با اکثریت آراء به تصویب رسید.
۲. این برنامه از تاریخ تصویب به مدت پنج سال قابل اجراء است و پس از آن نیازمند بازنگری است.

حسین نادری منشی

کاتب رئیس شورای برنامه‌ریزی آموزش عالی

سعید قدیمی

دبیر شورای برنامه‌ریزی آموزش عالی

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

مشخصات دوره دکتری فلسفه حقوق

عنوان دوره

در زبان فارسی:

فلسفه حقوق

در زبان انگلیسی:

Philosophy of Law

فهرست

۴	تعریف
۵	اهداف
۶	ضرورت
۷	عنوان دوره
۸	قالب زمانی و تعداد واحدهای درسی
۹	دانشجویان ورودی
۱۰	جداول دروس دوره
۱۱	جزئیات دروس
۱۱	کلیات فلسفه حقوق
۱۲	فلسفه حقوق
۱۳	روشن شناسی حقوق
۱۴	رویکردهای فقه و اصول
۱۵	مبانی حقوق (۱) (رویکردهای غربی)
۱۸	مبانی حقوق (۲) (رویکردهای اسلامی)
۱۹	فلسفه حقوق کیفری
۲۱	فلسفه حقوق بشر
۲۳	فلسفه حقوق زن و خانواده
۲۵	هرمنوتیک و حقوق
۲۸	کلیات فلسفه غرب
۳۰	کلیات فلسفه اسلامی
۳۲	فلسفه علم
۳۴	تاریخ تحولات حقوق در غرب
۳۶	تاریخ تحولات فقه
۳۷	تاریخ تحولات اصول فقه
۳۸	مبانی کلامی اجتهاد
۳۹	فلسفه اخلاق
۴۲	کلیات کلام اسلامی و حقوق
۴۴	فلسفه علوم اجتماعی
۴۶	فلسفه سیاسی مدرن (نظریه دولت)
۴۸	فلسفه سیاسی اسلام

تعریف

توجه به فلسفه های مضاف علوم انسانی برای شناخت عمیق مبانی علوم انسانی موجود و همچنین نظریه پردازی در حوزه ی علوم انسانی متناسب با بستر فرهنگ بومی ضروری می نماید. فلسفه حقوق یکی از مهمترین فلسفه های مضاف است که معارف آن در جهتگیری ما در حوزه سیاست گذاری حقوقی و جنایی سهم تاثیر قابل توجهی دارد

این حوزه ی علمی از رشته های بنیادی محسوب می گردد که به خصوص در نظام های حقوق مدرن مبانی و مبادی این نظام ها را تدوین کرده و در نظام طبقه بندی علوم از مهم ترین لایه های زیربنایی دستگاه حقوق مدرن می باشد.

با توجه به اینکه نظام مفاهیم و مبانی و مبادی فلسفه حقوق در رویکرد دینی و اسلامی و متأثر از اصول فقه، کلام و حکمت اسلامی در چارچوب و بستری متفاوت از فلسفه حقوق مدرن شکل می گیرد و نظر به اینکه متأسفانه تاکنون این معارف بومی و دینی به شکل کلاسیک و طبقه بندی شده و متناسب با نظام حقوق اسلامی کاملاً تدوین نگردیده است، ضرورت پرداختن به رشته فلسفه حقوق، آن هم با نگاهی دینی و بومی کاملاً محسوس است.

بنابراین ضروری می نماید که اولاً رویکردهای فلسفه حقوقی مدرن به شکل اساسی مورد ارزیابی قرار گرفته و نسبت آنها با مسائل بنیادین نظام حقوقی ما کاملاً روشن گردد. از طرفی دیگر با توجه به پتانسیل های موجود در معارف اسلامی به تدوین طبقه بندی شده و کلاسیک معارف فلسفه حقوق اسلامی پرداخته شود.

قطعاً توجه به برنامه ریزی آموزشی و پژوهشی در این عرصه، به خصوص تأسیس رشته فلسفه حقوق در دوره دکتری با توجه به پتانسیل های حوزوی و دانشگاهی که سابق بر این در حوزه پژوهش در این عرصه فعال بوده اند در زمان کنونی لازم می نماید

اهداف

مهمترین هدف تأسیس این رشته، بسترسازی پژوهشی و آموزشی جهت تدوین کلاسیک معارف فلسفه حقوق اسلامی جهت زمینه‌سازی برای نظام‌سازی حقوق اسلامی هم به لحاظ نظام مفاهیم و معارف و هم به جهت ساختارها و تناسبات مدیریتی و هم به لحاظ سیاست‌های حقوقی و جنایی می‌باشد. قطعاً رسیدن به تمدن نوین اسلامی بدون داشتن زیرساخت‌های معرفتی و حکمی-فلسفی و نیز مبانی و مبادی فلسفه حقوق ممکن نمی‌باشد.

اما در ضمن رسیدن به هدف مزبور، بررسی انتقادی مبانی و مبادی حقوق مدرن که متأسفانه بسیاری از ساختارهای دانشگاهی و معارف حقوقی فعلی را تحت تأثیر خود قرار داده‌اند، همچنین تربیت پژوهشگران و اساتیدی که در آینده علمی کشور بتوانند جهت نظام حقوق اسلامی را متناسب با اهداف تمدنی انقلاب اسلامی سازماندهی کنند، از اهداف اصیل تأسیس این رشته می‌باشند.

در این راستا، قطعاً یاری گرفتن از حوزه‌های علمیه و اساتید مبرز آن و انتقال معارف حوزوی به ساخت دانشگاه‌ها و تلاش جهت پرداختن به مسائل و موضوعات حقوقی از منظر نیازهای فعلی جامعه، از اهداف دیگر تأسیس این رشته قلمداد می‌گردد.

بنابراین در یک نگاه بلندمدت نظام‌سازی کارآمد حقوق اسلامی و همچنین اتخاذ موضع در خصوص مسائل و چالش‌های امروزی نظام حقوق اسلامی نیاز به فلسفه حقوقی بومی و دینی و متناسب با خود دارد و این مهم یک پروژه آموزشی و پژوهشی جدی را می‌طلبد که تأسیس رشته فلسفه حقوق در دوره دکتری از مقدمات اولیه این امر است.

ضرورت

با توجه به مطالب فوق و بدهات اهمیت تأسیس رشته فلسفه حقوق، به نظر می‌رسد علی‌رغم آثار مثبتی که تأسیس این رشته به همراه دارد، بی‌توجهی به برخی نکات و عدم دقت در تأسیس این رشته ممکن است از اساس چالش‌های جدی را برای حقوق اسلامی در پی داشته باشد.

اگر تأسیس این رشته بدون ایجاد بسترها و زیرساخت‌های بومی و دینی انجام گیرد و به مرزبندی‌های نظام حقوق اسلامی و نظام حقوق مدرن توجه نگردد، با توجه به حاکمیت قدرتمند دستگاه فلسفی مدرن در نظام‌های حقوق فعلی، ممکن است جریان آینده نظام حقوقی کشور نه تنها مسیر اسلامی سازی بیشتر و تناسب با فرهنگ بومی را ایجاد نکند، بلکه زمینه‌های مدرنیزاسیون و سکولاریزاسیون در نظام حقوقی ایران را با سرعت بیشتری فراهم نماید.

بر این اساس ضرورت دارد که راه‌اندازی این رشته با بسترسازی‌های لازم در خصوص ورودی‌های اولیه این رشته و همچنین سنجش تناسب اساتید با رویکردهای بومی و تسلط آنها بر معارف حوزوی و حکمت اسلامی انجام گیرد.

به لحاظ نظام موضوعات نیز، توجه به تفکیک نظام‌مند بسترهای فلسفی نظام حقوق اسلامی و نظام حقوق مدرن و جلوگیری از خلط مفاهیم و اشتراک الفاظ، کاملاً ضروری می‌نماید.

قالب زمانی و تعداد واحدهای درسی

با توجه به طبیعت بین رشته ای این رشته و تنوع دروس و موضوعات آن، تعداد کل واحدهای این دوره حداکثر ۶۶ واحد است که شامل جزئیات ذیل می شود:

نوع درس	تعداد واحد
دروس الزامی	۱۰ واحد
دروس اختیاری	۸ واحد
رساله	۱۸ واحد
دروس جبرانی	۶ واحد

دانشجویان ورودی

از آنجا که این رشته حد فاصل مباحث حقوق، فقه، اصول فقه، کلام و فلسفه می باشد در حالی که هیچ رشته ای تمام این حوزه ها را نمی پوشاند، دانشجویان رشته ی حقوق که مسلط بر ادبیات عرب، فقه، اصول و فلسفه می باشند می توانند متقاضی شرکت در این دوره باشند ولی در صورت پذیرش ملزم خواهند بود که دروس پیش نیاز را با توجه به سابقه علمی خود بگذرانند. در ضمن پذیرش این دانشجویان از طریق آزمون تخصصی انجام می شود.

دروس دوره

جدول دروس الزامی

۳	نوع درس	مقطع	تعداد واحد
فلسفه حقوق	نظری	دکتری	۲
فلسفه حق	نظری	دکتری	۲
مبانی حقوق (۱)	نظری	دکتری	۱
مبانی حقوق (۲)	نظری	دکتری	۱
روشن شناسی حقوق	نظری	دکتری	۲
رویکردهای فقه و اصول	نظری	دکتری	۲

جدول دروس اختیاری (از دروس زیر ۸ واحد اخذ می گردد)

تعداد واحد	مقطع	نوع درس	
۲	دکتری	نظری	فلسفه حقوق کیفری
۲	دکتری	نظری	فلسفه حقوق بشر
۲	دکتری	نظری	فلسفه حقوق زن و خانواده
۲	دکتری	نظری	هرمنوتیک و حقوق
۲	دکتری	نظری	تاریخ تحولات حقوق در غرب
۲	دکتری	نظری	تاریخ تحولات فقه
۲	دکتری	نظری	تاریخ تحولات اصول فقه
۲	دکتری	نظری	فلسفه علم

جدول دروس جبرانی [از دروس زیر ۶ واحد با توجه به سوابق تحصیلی دانشجویان به آنها ارائه می گردد]

تعداد واحد	مقطع	نوع درس	
۲	دکتری	نظری	کلیات فلسفه اسلامی
۲	دکتری	نظری	کلیات فلسفه غرب
۲	دکتری	نظری	فلسفه سیاسی اسلامی
۲	دکتری	نظری	فلسفه اخلاق
۲	دکتری	نظری	فلسفه سیاسی مدرن (نظریه دولت)
۲	دکتری	نظری	فلسفه علوم اجتماعی
۲	دکتری	نظری	کلیات کلام اسلامی و حقوق
۲	دکتری	نظری	مبانی کلامی اجتهاد

جزئیات دروس

۱- کد درس: ۱۰۰۱

عنوان درس به فارسی: فلسفه حقوق	تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۳۳	نوع واحد: الزامی-تظری	دروس پیشنهادی: ۱- کلیات فلسفه غرب ۲- کلیات فلسفه اسلامی
عنوان درس به انگلیسی: Philosophy of Law	آموزش تکمیلی عملی: ندارد		

اهداف کلی درس

- ۱- آشنایی با فلسفه حقوق به مثابه فلسفه مضاف
- ۲- بازخوانی مفاهیم اساسی حقوق از منظر فلسفی
- ۳- آشنایی با نظام موضوعات و مسائل اساسی فلسفه حقوق

سرفصلها

۱. تعریف فلسفه های مضاف
۲. موضوعات فلسفه های مضاف
۳. ساختار و مسایل فلسفه های مضاف
۴. قلمرو فلسفه مضاف
۵. روش فلسفه های مضاف
۶. تعریف فلسفه حقوق
۷. فلسفه حق
۸. فلسفه حقوق (مجموعه قواعد)
۹. فلسفه حقوق (فلسفه دانش حقوق)
۱۰. فلسفه فقه
۱. مختصات دانش فلسفه ی حقوق
۲. ماهیت دانش فلسفه ی حقوق (توصیفی با هنجاری)
۳. جایگاه فلسفه حقوق
۴. ساختار فلسفه حقوق
۵. اهداف فلسفه حقوق
۶. مسایل اساسی فلسفه حقوق

روش ارزشیابی:

آزمون نهایی نوشتاری

آزمون شفاهی در ضمن ارائه کنفرانس از طرف دانشجو (عملکردی)

منابع

- فلسفه حقوق: دکتر کاتوزیان
- فلسفه حقوق خانواده: محمود حکمتنیا و همکاران
- عدالت حقوقی: دکتر ناصر قرباننیا
- فقه و عقل: ابوالقاسم علیدوست
- فقه و عرف: ابوالقاسم علیدوست

۲- کد درس: ۱۰۰۲

عنوان درس به فارسی:	تعداد واحد: ۲	نوع واحد:	درس پیش نیاز:
فلسفه حق	تعداد ساعت: ۳۲	الزامی - نظری	۱- فلسفه حقوق ۲
عنوان درس به انگلیسی: Philosophy of Right	آموزش تکمیلی عملی:	ندارد	

۱- شناخت مفهوم حق

هدف

۲- شناخت انتقادی نظریه های پیرامون حق

۳- شناخت جایگاه حق در نظام حقوق اسلامی

سرفصلها	<ol style="list-style-type: none"> ۱. مفهوم و ماهیت حق ۲. انواع حق ۳. ارکان حق ۴. بررسی انتقادی نظریه های حق در رویکردهای غربی ۵. نظریه حق در نظام حقوق اسلامی ۶. رابطه حق و حکم ۷. رابطه حق و ایاحه ۸. رابطه حق و تکلیف
---------	--

آزمون نهایی نوشتاری

روش ارزشیابی:

آزمون شفاهی در ضمن ارائه کنفرانس از طرف دانشجو (عملکردی)

منابع	<p>در هوای حق و عدالت: محمد علی موحد</p> <p>فلسفه حق: جرمی والدورن</p> <ul style="list-style-type: none"> • Georg Wilhelm Friedrich Hegel, Philosophy of Right (Oxford University Press 1967) • Ronald Dworkin, Taking Rights Seriously (Cambridge, MA: Harvard University Press, • Ronald Dworkin, A Matter of Principle (Cambridge, MA: Harvard University Press, 1986).
-------	---

عنوان درس به فارسی: روش شناسی حقوق	تعداد واحد: ۲	نوع واحد: الزامی-نظری	درس پیشنهادی:
	تعداد ساعت: ۳۲		۱- کلیات فلسفه غرب ۲- فلسفه علوم اجتماعی
عنوان درس به انگلیسی: Methodology of Law	آموزش تکمیلی عملی: دارد سمینار		

هدف

- ۱- شناخت گرایشهای روش شناسی در فقه
- ۲- شناخت رهیافتهای روش شناسی حقوقی غربی

سرفصلها

۱. مفهوم روش شناسی
۲. پیش فرض های روش شناسی
۳. تفاوت روش شناسی با اصول فقه
۴. رهیافت های روش شناسی
- الف. رهیافت عقلی
- ب. رهیافت تجربی
- ج. رهیافت تاویلی
۵. گرایش های روش شناسی در فقه
- الف. گرایش بیانی
- ب. گرایش عقلی
- ج. گرایش اصولی
۶. روش شناسی در مفاهیم
۷. روش شناسی در موضوعات
۸. روش شناسی تطبیق مفهوم بر مصداق

روش ارزشیابی:

آزمون نهایی نوشتاری

آزمون شفاهی در ضمن ارائه کنفرانس از طرف دانشجو(عملکردی)

منابع

روش های تحقیق در علوم اجتماعی: باقر ساروخان
فلسفه حقوق: ناصر کاتوزیان
مقدمه ای بر فقه شیعه: سید حسن مدرسی
اخباریان: احسان قیصری دایره المعارف اسلامی

- Berg, Bruce L., 2009, *Qualitative Research Methods for the Social Sciences*. Seventh Edition. Boston MA: Pearson Education Inc.
- Creswell, J. (1998). *Qualitative inquiry and research design: Choosing among five traditions*. Thousand Oaks, California: Sage Publications.
- Creswell, J. (2003). *Research Design: Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods Approaches*. Thousand Oaks, California: Sage Publications.

۴- کد درس: ۱۰۰۴

تعداد واحد: ۲	نوع واحد: الزامی - نظری	دروس پیشنهادی:	عنوان درس به فارسی: رویکردهای فقه و اصول
		۱ ۲	
آموزش تکمیلی عملی: دارد سمینار			عنوان درس به انگلیسی:

هدف

- ۱- شناخت مبنایی سیر تحول رویکردهای فقهی و اصولی در تاریخ
- ۲- شناخت مبنایی فکری هر یک از مکاتب اصولی و فقهی و مبانی اختلاف آنها

سرفصلها

۱. مکاتب بیانی

- الف. مکتب اهل حدیث
- ب. ظاهریان
- ج. اخباریان

۲. مکاتب عقلی

- الف. رای گرایی
- ب. نظریه مقاصد شریعت

۳. مکاتب اصولی

- الف. رویکرد دلیل گرا
- ب. رویکرد حکم نگر
- ج. رویکرد ذهنی

روش ارزشیابی:

آزمون نهایی نوشتاری

آزمون شفاهی در ضمن ارائه کنفرانس از طرف دانشجو (عملکردی)

منابع

- اصحاب حدیث: احمد پاکت چی
 ملل و نحل: شهرستانی
 اخباریان: احسان قیصری
 علم مقاصد الشریعه: مختار الخادمی
 مقدمه ای بر فقه شیعه: سید حسن مدرسی
 الرافقه: سیستانی

دروس پیشنهادی: ۱- فلسفه حقوق ۲- فلسفه حق	نوع واحد:	تعداد واحد: ۲	عنوان درس به فارسی: مبانی حقوق (۱) (رویکردهای غربی) عنوان درس به انگلیسی:
	الزامی-نظری	تعداد ساعت: ۳۲	
دارد سمینار		آموزش تکمیلی عملی:	

هدف

۱- شناخت جایگاه مبنا در نظام حقوق
۲- بررسی و تحلیل دیدگاه‌های فلسفی غرب در خصوص مبانی حقوق

سرفصلها	<p>۱. تعریف مبنا ۲. تفاوت مبنا با منبع ۳. جایگاه مبنا در نظام حقوقی ۴. نظریه‌های فلسفی راجع به مبنا یونانی رومی قرون وسطی حقوق طبیعی مدرن پوزیتیویسم کلاسیک فایده‌گرایی پراگماتیسم انتقادی ساختارگرایی هرمنوتیک</p>
---------	---

روش ارزشیابی:

آزمون نهایی نوشتاری
آزمون شفاهی در ضمن ارائه کنفرانس از طرف دانشجو (عملکردی)

منابع

فلسفه حقوق: ناصر کاتوزیان
فلسفه حقوق خانواده: محمود حکمت‌نیا و همکاران
مقدمه‌ای بر حقوق: دفتر همکاری حوزه و دانشگاه

- Thomas Aquinas, *Summa Contra Gentiles* (many editions).
- Bruce L. Benson: *Where Does Law Come From?* 1977).
- Ronald Dworkin, *Law's Empire* (Cambridge, MA: Harvard University Press, 1986).
- Ronald Dworkin, *Freedom's Law: The Moral Reading of the American Constitution* (Cambridge, MA: Harvard University Press, 1997).

- Lon L. Fuller, *The Morality of Law* (New Haven, CT: Yale University Press, 1965).
- John Chipman Gray, *The Nature and Sources of Law* (Peter Smith, 1972, reprint).
- H.L.A. Hart, *The Concept of Law* (Oxford: Oxford University Press, 1961).
- H.L.A. Hart, *Punishment and Responsibility* (Oxford: Oxford University Press, 1968).
- Sterling Harwood, *Judicial Activism: A Restrained Defense* (London: Austin & Winfield Publishers, 1996).
- Ian Farrell & Morten Ebbe Juul Nielsen, *Legal Philosophy: 5 Questions*, New York: Automatic Press / VIP, April 2007: [1]
-).
- Immanuel Kant, *Metaphysics of Morals (Doctrine of Right)* (Cambridge University Press 2000, reprint).
- Hans Kelsen, *Pure Theory of Law* (Lawbook Exchange Ltd., 2005, reprint).
- Duncan Kennedy, *A Critique of Adjudication* (Cambridge, MA: Harvard University Press, 1998).
- David Lyons, *Ethics & The Rule of Law* (Cambridge: Cambridge University Press, 1984).
- David Lyons, *Moral Aspects of Legal Theory* (Cambridge: Cambridge University Press, 1993).
- Neil MacCormick, *Legal Reasoning and Legal Theory* (Oxford: Oxford University Press, 1979).
- Joseph Raz, *The Authority of Law* (Oxford: Oxford University Press, 1983, reprint).
- Robert S. Summers, *Instrumentalism and American Legal Theory* (Ithaca, NY: Cornell University Press, 1982).
- Robert S. Summers, *Lon Fuller* (Stanford, CA: Stanford University Press, 1984).
- Roberto Mangabeira Unger, *The Critical Legal Studies Movement* (Cambridge, MA: Harvard University Press, 1986).

- **Jeffrie G. Murphy and Jules L. Coleman, The Philosophy of Law: An Introduction to Jurisprudence (Boulder, CO: Westview Press, 1989).**

عنوان درس به فارسی: مبانی حقوق (۲) (رویکردهای اسلامی) عنوان درس به انگلیسی:	تعداد واحد: ۲	نوع واحد: الزامی-نظری	دروس پیشنیاز: ۱- فلسفه حقوق ۲- فلسفه اسلامی ۳- فلسفه حق
	تعداد ساعت: ۳۲		
آموزش تکمیلی عملی: دارد سمینار			

هدف ۱- بررسی و تحلیل دیدگاه های فلسفی و کلامی راجع به مبنا در نظام حقوق اسلامی

سرفصلها ۱. تفاوت مبنا با ادله و اسناد ۲. جایگاه مبنا در نظام استنباط ۳. مبانی حقوق در اسلام الف. اراده گرایی اشعری ب. اراده گرایی شیعی

روش ارزشیابی: آزمون نهایی نوشتاری
 آزمون شفاهی در ضمن ارائه کنفرانس از طرف دانشجو (عملکردی)

منابع فلسفه حقوق: ناصر کاتوزیان فلسفه حقوق خانواده: محمود حکمت نیا و همکاران مقدمه‌ای بر حقوق: دفتر همکاری حوزه و دانشگاه
--

عنوان درس به فارسی: فلسفه حقوق کیفری	تعداد واحد: ۱	نوع واحد: اختیاری-نظری	دروس پیشنهادی:
	تعداد ساعت: ۱۶		۱- فلسفه حقوق ۲- مبانی حقوق (۱) ۳- مبانی حقوق (۲)
عنوان درس به انگلیسی: Philosophy of Criminal Law	آموزش تکمیلی عملی:	دارد	
		سمینار	

هدف
۱- آشنایی با مفاهیم پایه حقوق کیفری از منظر فلسفی
۲- شناخت مبانی نهادها و تلسیسات حقوق کیفری

سرفصلها

۱. مبانی جرم‌انگاری
۲. جبر یا اختیار و اراده
۳. فلسفه و اهداف مجازاتها
- الف. فلسفه و اهداف به طور کلی
- ب. فلسفه اعدام و قصاص.
۴. مبانی مجازات
۵. مبانی مسئولیت کیفری
۶. اصول حاکم بر حقوق کیفری و مبانی آن
۷. عدالت مجوری، مصلحت گرایی در حقوق کیفری
۸. مکانب حقوق کیفری
۹. تحلیل مبانی نهادها و تأسیسات حقوق کیفری
۱۰. تاریخ تحولات سیاست جنایی

آزمون نهایی نوشتاری

روش ارزشیابی:

آزمون شفاهی در ضمن ارائه کنفرانس از طرف دانشجو(عملکردی)

منابع

رسالة جرایم و مجازاتها، بکاریا، ترجمه دکتر اردبیلی؛
روح‌القوانین، منتسکو، ترجمه علی‌اکبر مهتدی؛
تاریخ تحولات کیفری، ژان برادل، ترجمه دکتر نجفی ابرندآبادی.
فلسفه قصاص: خسروشاهی
قرارداد اجتماعی ژان زاک روسو
مبانی و ارکان مسئولیت کیفری نوشته دکتر میرسعیدی

- Farmer, Lindsay (2000). "Reconstructing the English Codification Debate: The Criminal Law Commissioners, 1833-45". Law and History Review
- Fletcher, George P. (1998). Basic Concepts of Criminal Law. Oxford University Press.
- Fletcher, George P. (2000). Rethinking Criminal Law. Oxford University Press..

- Gorr, Michael, Sterling Harwood, eds. (1992). *Controversies in Criminal Law*. Westview Press.
- Gross, Hyman (2005, reissue). *A Theory of Criminal Justice*. Oxford University Press.
- Hall, Jerome (1960). *General Principles of Criminal Law*. Lexis Law Pub.
- Williams, Glanville (1983). *Textbook of Criminal Law*. Stevens & Sons.
- Hart, H.L.A. (1968). *Punishment and Responsibility*. Oxford University Press.
- van den Haag, Ernest (1978). *Punishing Criminals: Concerning a Very Old and Painful Question*

عنوان درس به فارسی: فلسفه حقوق بشر	تعداد واحد: ۱	نوع واحد: اختیاری-نظری	دروس پیشنهادی:
	تعداد ساعت: ۱۶		۱- فلسفه حقوق ۲- مبانی حقوق (۱) ۳- مبانی حقوق (۲) ۴- فلسفه حق
عنوان درس به انگلیسی: Philosophy of Human Rights	آموزش تکمیلی عملی: دارد سمینار		

هدف

- ۱- آشنایی با مبانی نظری و توجیهات اخلاقی حقوق بشر
۲- ارزیابی انتقادی مبانی حقوق بشر از منظر فلسفی

سرفصلها

۱. تبیین دیدگاه میناگرای و کارکردگرایی در حقوق بشر
۲. مبانی نظری حقوق بشر
 - الف. دیدگاه توحیدی؛
 - ب. مکتب حقوق طبیعی؛
 - ج. کرامت انسانی؛
 - د. نظریه قرارداد گرایانه در حقوق بشر
۳. توجیه اخلاقی حقوق بشر
۴. مخالفت نظری با حقوق بشر؛
 - الف. دین و حقوق بشر؛
 - ب. نظریات اخلاقی نفع مدار و حقوق بشر؛
 - ج. مارکسیسم و حقوق بشر؛
 - د. پست مدرنیسم و حقوق بشر؛
۵. حقوق بشر و سکولاریسم
۶. حقوق بشر و لیبرالیسم
۷. جهانشمولی حقوق بشر و نسبت فرهنگی
۸. مبانی انسان شناختی حقوق بشر
 - الف. حقوق بشر و تجدید
 - ب. حقوق بشر و پست تجدید
 - ج. انسان شناختی حقوق بشر
 - د. نقد حقوق بشر

روش ارزشیابی: آزمون نهایی نوشتاری

آزمون شفاهی در ضمن ارائه کنفرانس از طرف دانشجو (عملکردی)

منابع

۱. محمدتقی جعفری تبریزی؛ تحقیق در دو نظام حقوق جهانی بشر، دفتر خدمات حقوقی، ۱۷۰.

عنوان درس به فارسی: فلسفه حقوق زن و خانواده	تعداد واحد: ۲	نوع واحد: اختیاری- نظری	دروس پیشنهادی: ۱- کلیات فلسفه غرب ۲- کلیات فلسفه اسلامی ۳- مبانی حقوق (۱) ۴- مبانی حقوق (۲)
	تعداد ساعت: ۳۲		
عنوان درس به انگلیسی: Philosophy of Woman and Family law	آموزش تکمیلی عملی: ندارد		

هدف

۱. شناخت اصول اساسی نظام حقوق زن و خانواده در اندیشه اسلامی
۲. بررسی انتقادی اصول حاکم بر نظام حقوق زن و خانواده در اندیشه مدرن
۳. شناخت مبانی فلسفی و رویکردهای اجتماعی جریان‌های فمینیستی در تاریخ معاصر و تأثیر آن‌ها در حقوق معاصر

سرفصلها

۱. مفهوم شناسی حقوق زن
۲. ساختار معرفتی و روش‌شناختی نظام حقوق
الف: پارادایم نظام حقوق زن
ب: مبانی نظام حقوق زن
ج: روش‌شناسی نظام حقوق زن
۳. اصول و قواعد حاکم بر نظام حقوق زن
الف: اصول حاکم بر نظام حقوق زن در اندیشه‌ی مدرن
ب: اصول حاکم بر نظام حقوق زن در اندیشه‌ی اسلامی
۴. قواعد حاکم بر نظام حقوق زن
الف: قواعد حاکم بر نظام حقوق زن در اندیشه‌ی مدرن
ب: قواعد حاکم بر نظام حقوق زن در اندیشه‌ی اسلامی
۵. ماهیت، ویژگی‌ها و کارکردهای خانواده
۶. رویکردهای نظام حقوق خانواده
۷. اصول حاکم بر نظام حقوق خانواده
۸. مبانی حقوق و مسئولیت‌های اقتصادی زن در خانواده
۹. مبانی حقوق غیراقتصادی زن در خانواده
الف: حقوق زن در ارتباط با خانواده
ب: حق زن در خانواده
۱۰. مبانی فلسفی فمینیسم
۱۱. جریان‌های اصلی فمینیستی در تاریخ معاصر
۱۲. تأثیر جریان‌های فمینیستی بر حقوق در تاریخ معاصر

آزمون نهایی
نوشتاری

روش ارزشیابی:

۲. عبدالله جوادی آملی: فلسفه حقوق بشر، قم، اسراء، ۱۳۷۵.
۳. محمدعلی موحد: در هوای حق و عدالت، ۱۳۸۱، نشر کارنامه.
۴. دانشگاه مفید: مجموعه مقالات همایش «عبانی نظری حقوق بشر»، ۱۳۸۴.
۵. سیدمحمدقاری سیدفاطمی، حقوق بشر در جهان معاصر، دانشگاه شهید بهشتی، ۱۳۸۲.
۶. ابراهیم ذکریا: کانت او الفلسفة النقدية، مصر، مکتب بصر، ۱۹۷۳.

- Richard Rorty: consequences of Prauma Aism, Minnea Polis, university of Minnesota press, 1982.
- Alan Gewirth: the Community of Rights, Chicayo, university of Chicayo press, 1977.
- Alan Gewirth: Human Diynity as the Basis of rights, 1992.
- J. Donnelly: Human Rights and Human Diynity, American Political Science teview, 198۲.
- J. Dennelly: Concept of human rights, London, 1985.
- E. Winston(ed): the Philosophy of huwan rights, Belmant, Wads worth, 1989.
- J. Finnis: Natural Law and Natural rights, Clarendon press, oxford, 1980.
- J. Waldron: the ories of rights, oxford university press, 1995.
- Dennis Lioyd: introductionto Juris prudence, London, Stevensand sons, 1965.
- A.Diemex: philosophical foundation of human rights, Paris, uneseo, 1989.

۱۳. باملا، ابوت. جامعه شناسی زنان، ترجمه‌ی منیژه نجم عراقی
۱۴. جان استوارت میل. انقیاد زنان، ترجمه‌ی علاءالدین طباطبایی
۱۵. کریستین دلفی، یازشاسی مفاهیم جنس و جنسیت، ترجمه‌ی مریم خراسانی
۱۶. عبدالله جوادی آملی، زن در آیین‌های جلال و جمال
۱۷. غزاله‌ی دولتی، بررسی مبانی فلسفی، اخلاقی، کلامی و آثار عملی فمینیسم
۱۸. حسین صفایی و اسدالله امامی، مختصر حقوق خانواده
۱۹. ناصر کاتوریان، دوره‌ی مقدماتی حقوق خانواده
۲۰. محمد حسن طباطبایی، حقوق زن در اسلام
۲۱. مصطفی محقق داماد، حقوق خانواده
۲۲. مرتضی مطهری، نظام حقوق زن در اسلام
۲۳. حسین مهرپور، بررسی فقهی حقوقی وضعیت متفاوت زن و مرد
۲۴. سوزان، آکین، مولر، زن از دیدگاه فلسفه‌ی غرب، ترجمه‌ی نادر نو، زاده
۲۵. یان رابرتسون، نهاد خانواده، ترجمه‌ی حسین بهروان
۲۶. مصطفی محقق داماد، تحلیلی از آرای فلسفی ابن سینا در مورد خانواده
۲۷. متا، اسپنسر، جایگاه خانواده در غرب، ترجمه‌ی مهدی محمدی و حسن یوسف زاده.
28. Ronald, Dworkin, taking rights seriously. Cambridge, Massachusetts: Harvard vnriversity Press ,1977.
29. H.L.A.Hart ; Legal Positivism.In Peul Edwards, New York: Macmilian,1967.
30. Elshtain, Jean Bethke, public Mam , private Woman : Woman in Social and Political Thought; Princeton university Press , 1993.
31. Jeffrey Jensen Arnett: Broad and Narrow socialization: The Family in Context of a cultural theory Journal of marriage and the famil..1995
32. Butler, Judith. Feminism in Any other name, 1992.
33. Freedman, Estelle B. The Histry of Feminism and the Future of modern. Ballantine Books.2003
34. Walters, Margaret. Feminism: A very short introduct.bn. Oxford Univer sity, 2005.

عنوان درس به فارسی: هرمنوتیک و حقوق	تعداد واحد: ۲	نوع واحد: اختیاری-نظری	دروس پیشیناز:
	تعداد ساعت: ۳۲		۱- کلیات فلسفه غرب ۲- مبانی حقوق (۱) ۳- روش شناسی حقوق
عنوان درس به انگلیسی: Hermeneutic and law	آموزش تکمیلی عملی: ندارد		

هدف ۱. شناخت مهم ترین رویکردها در حوزه هرمنوتیک حقوقی

۲. تعمیق روش شناسی و اصول فقه

۱. چیستی هرمنوتیک ۲. تاریخچه هرمنوتیک ۳. هرمنوتیک هایدگر ۴. هرمنوتیک گادامر ۵. هرمنوتیک هابرماس و ریکور ۶. هرمنوتیک غینی گرا ۷. هرمنوتیک و اصول فقه	سرفصلها
---	---------

روش ارزشیابی: آزمون نهایی نوشتاری

منابع • احمد واعظی، درآمدی بر هرمنوتیک • ریچارد اپالمر، علم هرمنوتیک، ترجمه محمدسعیدحنایی کاشانی • ژان گروندن، درآمدی به علم هرمنوتیک، سلفی، ترجمه محمدسعیدحنایی کاشانی • کامران آقایی، مکتبهای تفسیری در حقوق بر بنیاد هرمنوتیک حقوقی • Steven Mailloux - Interpreting Law and Literature: A Hermeneutic Reader. 1988 • Francis J. Mootz - Law, Hermeneutics and Rhetoric. 2010 • Francis J. Mootz - Gadamer and law. 2007 • Gregory Leyh, Legal Hermeneutics: History, Theory, and
--

Practice Ferguson, Sinclair B; David F Wright, J. I. (James Innell) Packer (1988). *New Dictionary of Theology*. Downers Grove, Ill.: InterVarsity Press

- Grondin, Jean (1994). *Introduction to Philosophical Hermeneutics*. Yale University Press.
- Klein, Ernest, Dr., A complete etymological dictionary of the English language: dealing with the origin of words and their sense development thus illustrating the history of civilization and culture, Elsevier, Oxford, 2000
- Bjorn Ramberg Kristin Gjesdal. "Hermeneutics". Stanford Encyclopedia of Philosophy. 2007
- Martin Jan Mulder, ed., *Mikra: Text Translation, Reading and Interpretation of the Hebrew Bible in Ancient Judaism and Early Christianity* (Minneapolis: Fortress Press, 1990)
- Ebeling, Gerhard, *The New Hermeneutics and the Early Luther*,
- Heidegger, Martin (1927/1962). *Being and Time*. Harper and Row.
- Agosta, Lou (2010). *Empathy in the Context of Philosophy*. Palgrave Macmillan.
- Oevermann, Ulrich, Tilman Allert, Elisabeth Konau, and Jürgen Krambeck. 1987. "Structures of meaning and objective Hermeneutics, edited by Volker Meja, Dieter Misgeld, and Nico Stehr. New York: Columbia University Press.
- Jones, L.. *The Hermeneutics of Sacred Architecture: Experience, Interpretation, Comparison; Volume Two: Hermeneutical Calisthenics: A Morphology of Ritual-Architectural Priorities*, Cambridge Mass. 2000: Harvard University Press
- Gianni Vattimo and Santiago Zabala. *Hermeneutic Communism: From Heidegger to Marx* Columbia University Press. 2011.
- Gadamer, Hans-Georg, *Truth and Method*, 1960
- Fellmann, Ferdinand, "Symbolischer Pragmatismus. Hermeneutik nach Dilthey", rowohlts enzyklopädie, ۱۹۹۱
- Köchler, Hans, "Zum Gegenstandsbereich der Hermeneutik", in *Perspektiven der Philosophie*, ۱۹۸۳

عنوان درس به فارسی: کلیات فلسفه غرب	تعداد واحد: ۴	نوع واحد: جبرانی (پیشنیاز) - نظری	درس پیشنیاز:
	تعداد ساعت: ۶۴		ندارد
عنوان درس به انگلیسی: Philosophy	آموزش تکمیلی عملی:	ندارد	

هدف ۱- شناخت سیر تحول دوره ها و جریانهای اصلی اندیشه ی غربی جهت شناخت

بسترهای فلسفی تحولات مبانی و مبادی حقوق

سرفصلها

- ۱- دوران پیشا سقراطی
- ۲- مهند یونان و روم باستان
- ۳- دوران قرون وسطی
- ۴- دوران رنسانس و نوزایی
- ۵- دوران روشنگری
- ۶- دوران معاصر (شامل جریان های پست مدرن)

روش ارزشیابی: آزمون نهایی نوشتاری

منابع

- Jenny Teichmann and Katherine C. Evans, *Philosophy: A Beginner's Guide* (Blackwell Publishing, 1999).
- Anthony Kenny, *A New History of Western Philosophy* .
- Rodriguez-Pereyra, Gonzalo (2008). "Nominalism in Metaphysics", *The Stanford Encyclopedia of Philosophy*, Edward N. Zalta (ed.).
- Blackburn, Simon (1994). *The Oxford Dictionary of Philosophy*. Oxford: Oxford University Press.
- John Rajchman, Cornel West, *Post-Analytic Philosophy* Frederick Copleston, *A History of Philosophy, Volume II: From Augustine to Scotus* (Burns & Oates, 1950),.
- Charles Schmitt and Quentin Skinner (eds.), *The Cambridge History of Renaissance Philosophy* (Cambridge University Press, 1988),.
- Frederick Copleston, *A History of Philosophy, Volume III: From Ockham to Suarez* (The Newman Press, 1953).
- Brian Copenhaver and Charles Schmitt, *Renaissance Philosophy* (Oxford University Press, 1992),.

- **Kenny, A New History of Western Philosophy, (Oxford University Press, 2006),**
- **Nadler, A Companion to Early Modern Philosophy,**
- **Baldwin (ed.), The Cambridge History of Philosophy 1870-1945,**
- **John Perry, Michael Bratman, John Martin Fischer (eds.), Introduction to Philosophy: Classical and Contemporary Readings, 4th ed. (Oxford University Press, 2006),**

عنوان درس به فارسی:	تعداد واحد: ۴	نوع واحد:	دروس پیش نیاز:
کلیات فلسفه اسلامی	تعداد ساعت: ۶۴	جبرانی (پیش نیاز) - نظری	ندارد
عنوان درس به انگلیسی: Islamic philosophy	آموزش تکمیلی عملی:	ندارد	

هدف ۱- آشنایی با معارف فلسفه اسلامی در حوزه های معرفت، هستی، ارزش، انسان و...

جهت ارائه ی مبانی فلسفه ی حقوق اسلامی

سرفصلها	<p>المرحلة الاولى: في احكام الوجود الكلية المرحلة الثانية: في الموجود المستقل و الرابط المرحلة الثالثة: في انقسام الوجود الى ذهنى و خارجى المرحلة الرابعة: في مواد القضايا المرحلة الخامسة: في الماهية و احكامها المرحلة السادسة: في المقولات العشر المرحلة السابعة: في الواحد و الكثير المرحلة الثامنة: في العلة و المعلول المرحلة التاسعة: في القوة و الفعل المرحلة العاشرة: في السبق و اللحق و القدم و الحدوث المرحلة الحادية عشرة: في العقل و العاقل و المعقول المرحلة الثانية عشرة: في ما يتعلق بالواجب الوجود</p>
---------	--

روش ارزشیابی:

منابع	<p>ابن سینا، ح. احوال النفس، قاهره، ۱۹۵۲. ----- فی فعل و الانفعال. حیدرآباد، ۱۳۵۳ هـ ----- الاشارات و التنبیها. قاهره، ۶۰-۱۹۵۷.. ----- منطلق المشرقین. قاهره، ۱۹۱۰. ----- النجاه. قاهره، ۱۹۳۸. ----- الشفاء (الیهات). قاهره، ۱۹۶۰. اخوان الصفا، رسائل. بیروت، ۱۹۵۷. ----- الرسائل الجامعه. دمشق، ۱۹۴۹. سهروردی، شهاب الدین. مجموعه مصنفات شیخ اشراق. تهران و پاریس ۱۹۵۲ [۱۳۳۱ ش]. ----- مجموعه مصنفات. استانبول، ۱۹۴۵. شیرازی، صدرالدین. الاسفار الاربعه. تهران، [۱۲۸۲/۱۸۶۵]. ----- کتاب المشاعر. پاریس، ۱۹۶۴. ----- رسائل آخوند ملاصدرا. تهران، ۱۳۰۲ هـ. طوسی، نصیرالدین. شرح الاشارات و التنبیها. قاهره، ۱۹۶۰. فارابی، ابونصر. فلسفه ارسطوطالیس. بیروت، ۱۹۶۱. ----- فی اثبات المقارقات. حیدرآباد، ۱۳۴۵ هـ ----- فصول امدنی. کمبریج، ۱۹۶۱.</p>
-------	---

- احصاء العلوم، قاهره، ١٩٤٩.
- الجمع بين رأيي الحكيمين، بيروت، ١٩٦٠.
- كتاب الحروف، بيروت، ١٩٧٠.
- المدينه الفاضله، بيروت، ١٩٥٩.
- مجموع رسائل، قاهره، ١٩٠٧.
- رساله في العقل، بيروت، ١٩٣٨.
- شرح كتاب العبارة، بيروت، ١٩٦٠.
- السياسه المدنيه، بيروت، ١٩٦٤.
- تحصيل السعاده (در: مجموع رسائل، در فوق).
- كندی، ابو يعقوب، رسائل الكندی الفلسفيه، قاهره، ١٩٥٠، ١٩٥٣.
- محمدتقي مصباح، آموزش فلسفه ..

عنوان درس به فارسی: فلسفه علم عنوان درس به انگلیسی: philosophy of science	تعداد واحد: ۲	نوع واحد:	درس پیشیناز:
	تعداد ساعت: ۳۲	اختیاری - نظری	ندارد
	آموزش تکمیلی عملی:	ندارد	

هدف
بررسی نظریه های فلسفه علم تحلیلی و قاره ای جهت ارزیابی بنیادین و علم
شناختی نظریه های بنیادین فلسفه حقوق و نظریه های روش شناسی حقوق

سرفصلها

۱. آشنایی با مفاهیم و کلیات
۲. جریان بوزیتویسم منطقی
۲. ابطال گرایی
۳. قراردادگرایی
۴. رویکرد های ساختار گرایانه به علم
۵. واقعگرایی و ابزارگرایی
۷. نظریه معرفت شناسانه ی نظم گریزانه ی فایربرد
۸. فلسفه ی علم از منظر فیلسوفان قاره ای

روش ارزشیابی:

آزمون نهایی نوشتاری

منابع

- مایکل موبکی، علم و جامعه شناسی معرفت، حسن کجوتیان، تهران، نشر نی، ۱۳۷۶، چاپ اول، صص ۱۱-۴۵.
- کوهن، ساختار انقلاب های علمی، ترجمه احمد آرام، تهران ۱۳۳۹، انتشارات سروش، چاپ اول.
- جان لازر، درآمدی تاریخی به فلسفه علم، علی بابا، تهران، نشر دانشگاهی، ۱۳۶۲، چاپ اول، صص ۱-۴.
- جیکوب پروتسکی، عقل سلیم علم، کامییز عزیزی، تهران، نشر نی، ۱۳۷۶، چاپ اول صص ۹-۲۱.
- همیل، کارل «فلسفه علوم طبیعی» - ترجمه حسین معصومی همدانی - مرکز نشر دانشگاهی - چاپ اول ۱۳۶۹ - تهران.
- رضا داوودی اردکانی، درباره علم، تهران، انتشارات هرمس، ۱۳۷۹، چاپ اول، صص ۱-۱۶.
- داتاندگیلیس، فلسفه علم در قرن بیستم، حسن بیاتباری.
- محمد تقی جعفری، تحقیقی در فلسفه علم.
- Agassi, J. and Jarvie, I. C. (1987). Rationality: The Critical View, Kluwer, Dordrecht.
 - Augros, Robert M., Stanciu, George N., The New Story of Science: mind and the universe, Lake Bluff, Ill.: Regnery Gateway, c1984.
 - Babich, Babette E. (1994). Nietzsche's Philosophy of Science, Albany: State University of New York Press.
 - Ben-Ari, M. (2005) Just a theory: exploring the nature of science, Prometheus Books, Amherst, N.Y.
 - Bird, Alexander (1998) Philosophy of Science, Routledge, London.
 - Bovens, L. and Hartmann, S. (2003), Bayesian Epistemology, Oxford University Press, Oxford.
 - Boyd, R., Gasper, P., and Trout, J.D. (eds., 1991), The Philosophy of Science, Blackwell Publishers, Cambridge, MA.
 - Chalmers, Alan (2007) What Is This Thing Called Science?, University of Queensland Press, Open University press, (reprint

of 1999 3rd revised edition).

- Feyerabend, Paul K. 2005. Science, history of the philosophy of. Oxford Companion to Philosophy, Oxford.
- Glazebrook, Trish (2000), Heidegger's Philosophy of Science, Fordham University Press.
- Godfrey-Smith, P. (2003) Theory and reality: an introduction to the philosophy of science, The University of Chicago Press, Chicago and London
- Gutting, Gary (2004), Continental Philosophy of Science, Blackwell Publishers, Cambridge, MA.
- Harris, Errol E. (1965), The Foundations of Metaphysics in Science, George Allen and Unwin, London, Reprinted by Routledge, London (2002).

دروس پیشنهادی: ندارد	نوع واحد:	تعداد واحد: ۲	عنوان درس به فارسی: تاریخ تحولات حقوق در غرب
	اختیاری- نظری	تعداد ساعت: ۳۲	
ندارد			عنوان درس به انگلیسی: Western Legal History

۱- شناخت تحولات تاریخی حقوق در عالم غرب

هدف

۲- بررسی نسبت تحولات تاریخی با رویکردهای فلسفی و قواعد حقوقی در غرب

سرفصلها	یوتان
	روم
	قرون وسطی
	رنسانس و دوران اصلاح
	قرن هفدهم
	خاستگاه دولت و حکومت
	خاستگاه اعتبار قانون
	حقوق طبیعی
	قرن هجدهم (روشنگری)
	نظریه دولت و خاستگاه آن
	حقوق طبیعی
	نخستین قوانین اروپایی
	حاکمیت قانون
	برابری
	مالکیت
	حقوق کیفری
	حقوق بین الملل
	قرن نوزدهم
	نظریه ی دولت
	تئوین قوانین
	مکتب سود انگاری
	مکتب تاریخی
	مکتب مردم شناسی
	مکتب مارکسیستی
	نیمه ی اول قرن بیستم
	دولت

جنبش حقوق آزاد
 قانون و دادگاه ها
 فلسفه حقوق مارکسیستی
 حقوق و فلسفه تاریخ
 پوزیتیویسم تحلیلی
 جرم و جرم شناسی
 نیمه ی دوم قرن بیستم
 مفهوم قانون
 حاکمیت
 عدالت تقنینی
 حقوق طبیعی
 حق
 حقوق اقتصادی
 ساختارگرایی
 تحلیل کارکردی
 جرم و جرم شناسی

روش ارزشیابی: آزمون نهایی نوشتاری

منابع

- . R. C. Van Caenegem, R. C. Caenegem - 2004 Legal History: A European Perspective
- Alfred William Brian Simpson Legal Theory and Legal History: Essays on the Common Law.1987
- Paul Vinogradoff - Essays in Legal History . 1913
- William John Victor Windeyer (Sir.) - Lectures on legal history. 1949
- Roscoe Pound - Interpretations of Legal History. 2010
- T. F. T Plucknett FBA - 1983 Studies in English Legal History
- Association of American Law Schools - 1918 The Continental legal history series
- Ludwig von Bar - 1999 A History of Continental Criminal Law
- Rudolf Hübner - 2000 A History of Germanic Private Law

عنوان درس به فارسی: تاریخ تحولات فقه	تعداد واحد: ۲	نوع واحد:	دروس پیشنهادی:
	تعداد ساعت: ۳۲	اختیاری- نظری	ندارد
عنوان درس به انگلیسی:	آموزش تکمیلی عملی: ندارد		

هدف

۱- شناخت تحولات اساسی فقه در تاریخ

۲- شناخت تاثیر تحولات فقه در تطور قواعد فقهی و حقوقی

سرفصلها

دوره ی تشریح
دوره ی تفسیر و تبیین شریعت
دوره ی شکوفایی اجتهاد
دوره ی کمال اجتهاد
دوره ی رکود دانش فقه
دوره ی نهضت مجدد مجتهدان
دوره ی استیلای اخباریان
دوره ی اعتدال و تکامل اجتهاد
دوره ی تعمیق و توسعهی مباحث و اوجگیری اجتهاد
دوره ی حاکمیت فقه

روش ارزشیابی:

آزمون نهایی نوشتاری

منابع

- آل کاشف الغطاء، علی، کتاب ادوار علم الفقه و اطوار، ۱۳۹۹ق
- الاشقر عمر سلیمان، تاریخ الفقه الاسلامی، ۱۴۱۲ق
- الخن، مصطفی معید، دراسة التاريخیه للفقه و اصوله و الاتجاهات التي ظهرت فیها، ۱۴۰۴ق
- ابوالقاسم گرجی، تاریخ فقه و فقهها، ۱۳۷۵
- کاظم مدیرشانهچی، تاریخ فقه مذاهب اسلامی.
- ابراهیم جناتی، ادوار فقه و کیفیت بیان آن، ۱۹۹۵
- N. J. Coulson - A History of Islamic Law. 2011

عنوان درس به فارسی: تاریخ تحولات اصول فقه	تعداد واحد: ۲	نوع واحد:	درس پیشنهادی:
	تعداد ساعت: ۳۲	اختیاری - نظری	ندارد
عنوان درس به انگلیسی:	آموزش تکمیلی عملی: ندارد		

هدف

۱- شناخت تحولات اساسی اصول فقه در تاریخ

۲- شناخت تاثیر تحولات اصولی در تطور قواعد فقهی و حقوقی

سرفصلها

عصر پیدایش مبادی اجتهاد،
عصر تمهید به کارگیری اجتهاد
عصر تدوین قواعد اصولی و عناصر مشترک اجتهادی
عصر به کارگیری عناصر مشترک اجتهاد در منابع
عصر گسترش استدلال در مسائل اجتهادی
عصر تکامل اجتهاد
عصر ژرف اندیشی در اباحت اجتهادی
عصر کلیت کاربرد اجتهاد

روش ارزشیابی: آزمون نهایی نوشتاری

منابع

- مهدی علی پور، درآمدی به تاریخ علم اصول -
- سید محمد صادق علم الهدی - علم اصول در میسر تاریخ
- شهابری، محمود قی ۱۳۲۱ تاریخ اصول فقه شیعه
- سید محمد باقر صدر، العالم الجديدة
- محمد ابراهیم جناتی، انوار اجتهاد.

عنوان درس به فارسی: مبانی کلامی اجتهاد	تعداد واحد: ۲	نوع واحد: جبرانی (پیشنیاز) - نظری	درس پیشنهادی:
	تعداد ساعت: ۳۲		۱- کلیات کلام و حقوق
عنوان درس به انگلیسی:	آموزش تکمیلی عملی: ندارد		

هدف ۱- شناخت مسائل و نظریه های کلام اسلامی که در فرایند اجتهاد تاثیر گذارند

سرفصلها	<p>۱. حسن و قبح عقلی ملازمه میان حسن و قبح با وجوب و حرمت حجیت قطع برائت عقلی تصرف در ادله ی نقلی ۲. حکمت شارع و هدفمندی خطاب وی اعتبار ظواهر اعتبار مفاهیم تاخیر بیان از وقت حاجت تبعیت احکام از مصالح و مفاسد ۳. جاودانگی ۴. ویژگی های شریعت جامعیت شریعت جاودانگی شریعت جهان شمولی شریعت</p> <p>۵. عصمت</p>
---------	---

روش ارزشیابی: آزمون نهایی نوشتاری

منابع	<ul style="list-style-type: none"> • سعید ضیایی فر جایگاه مبانی کلامی در اجتهاد • هادی تهرانی، مهدی، مبانی کلامی اجتهاد در برداشت از قرآن کریم • امام خمینی، سیدروح اله، الاجتهاد والتقلید • شمس الدین، محمد مهدی، الاجتهاد والتجدید فی الفقه الاسلامی • شمس الدین، محمد مهدی، نظام الحكم و الاداره فی الاسلام
-------	---

عنوان درس به فارسی: فلسفه اخلاق	تعداد واحد: ۲	نوع واحد: جبرانی (پشتیاز)- نظری	درس پستیاز:
	تعداد ساعت: ۳۲		
عنوان درس به انگلیسی:	آموزش تکمیلی عملی: ندارد		

هدف ۱- شناخت مقایسه ای نظریه های اصلی فلسفه اخلاق اسلامی و غربی

۲- تاثیر نظریه های فلسفه اخلاق در مبانی حقوق

سرفصلها	۱. کلیات
	<p>1-1- مفهوم، اهمیت و جایگاه فلسفه اخلاق</p> <p>1-2- انواع پژوهش‌های اخلاقی (توصیفی، هنجاری و فرا اخلاقی)</p> <p>1-3- سیر فلسفه اخلاق در اندیشه اسلامی</p> <p>۲. مسئولیت اخلاقی</p> <p>2-1- معناشناسی مسئولیت اخلاقی</p> <p>2-2- شرایط مسئولیت اخلاقی (مباحث در باره جبر ژنتیکی، محیطی و ...)</p> <p>2-3- قلمرو و مسئولیت اخلاقی</p> <p>۳. واقع گرایی اخلاقی</p> <p>3-1- واقع گرایی در مفاهیم اخلاقی</p> <p>3-2- واقع گرایی در احکام اخلاقی</p> <p>۴. معیار ارزش اخلاقی</p> <p>4-1- سود و زیان شخصی یا گروهی</p> <p>4-2- حسن و قبح ذاتی افعال</p> <p>4-3- مطابقت با قانون عقل</p>

4-4- امر و نهی الهی

4-5- حسن فعلی و فاعلی

۵. اطلاق و نسبت در اخلاق

1-5- انواع نسبت گرای اخلاقی (توصیفی، هنجاری و فرا اخلاقی)

2-5- مکاتب اخلاقی نسبت گرا

3-5- نقل و نقد دلایل نسبت گرایان

4-5- مطلق گرایی اخلاقی

5-5- مکاتب مطلق گرا

۶. دین و اخلاق

1-6- نیاز مندی های دین به اخلاق

2-6- وابستگی های اخلاق به دین

3-6- نقد و بررسی نظریه های تبیین، اتحاد و تعامل

آزمون نهایی نوشتاری

روشن ارزشیابی:

منابع

۱. فلسفه اخلاق (با تکیه بر مباحث تربیتی)، جمعی از نویسندگان، دفتر نشر معارف.

۲. فلسفه اخلاق، محمدتقی مصباح یزدی به تحقیق و نگارش احمد حسین شریفی، تهران، نشر بین الملل، ۱۳۸۱

۳. مبانی اخلاق در قرآن، عبدالله جوادی آملی، قم، اسراء، ۱۳۷۹.

۴. فلسفه اخلاق، مرتضی مطهری، تهران، صدرا، ۱۳۸۱

۵. فلسفه اخلاق، ویلیام کی. فرانکنا، ترجمه هادی صادقی، قم، طه، ۱۳۷۶.

۶. مسأله باید و هست، محسن جوادی، قم، دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۵.

۷. دروس فلسفه اخلاق، محمدتقی مصباح یزدی، تهران، اطلاعات، ۱۳۷۶.

۸. فلسفه اخلاق، (پژوهش در بنیان های زبانی، فطری، تجربی، نظری و دینی اخلاق)، سیدمحمد رضا مدرسی، تهران، سروش، ۱۳۷۶.

۹. فلسفه اخلاق، مرتضی مطهری، تهران، صدرا، ۱۳۸۱.

۱۰. مجموعه آثار، مرتضی مطهری، ج ۱۳، مقاله «جاودانگی اصول اخلاقی» تهران، صدرا، ۱۳۷۳.
۱۱. اصول فلسفه و روش رئالیسم، ج ۲، مقاله ششم (ادراکات اعتباری) قم، انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم.
۱۲. مسأله باید و هست، محسن جوادی، قم، دفتر تبلیغات اسلامی ۱۳۷۵.
۱۳. فلسفه اخلاق در قرن حاضر، ج. وارنوک، ترجمه و تعلیقات صادق لاریجانی، تهران، مرکز ترجمه و نشر کتاب، ۱۳۶۸.
۱۴. فلسفه اخلاق در قرن بیستم، مری وارنوک، ترجمه و تحشیه ابوالقاسم فنایی، قم، بوستان کتاب، ۱۳۸۰.
۱۵. فلسفه اخلاق، پل ادواردز، ترجمه انشاءالله رحمتی، تهران، تبیان، ۱۳۷۸.
۱۶. میانی اخلاق در فلسفه غرب و فلسفه اسلامی، حسن معلمی، تهران، دانش و اندیشه معاصر، ۱۳۸۰.
۱۷. فلسفه اخلاق، (مجموعه مقالات برگرفته از دایره المعارف فلسفه اخلاق)، ویراسته لارنس سی. بکر، ترجمه جمعی از مترجمان، قم، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)، ۱۳۸۰.
۱۸. مبانی اخلاق در قرآن، عبدالله جوادی آملی، قم، اسراء، ۱۳۷۹.
۱۹. درآمدی به فلسفه اخلاق، آر. اف. اتکینسون، ترجمه سهراب علوی نیا، تهران، مرکز ترجمه و نشر کتاب، ۱۳۷۰.

عنوان درس به فارسی:	تعداد واحد: ۲	نوع واحد:	دروس پیشنهادی:
	تعداد ساعت: ۳۲		
کلیات کلام اسلامی و حقوق	جبرانی (پیشنیاز) - نظری		ندارد
عنوان درس به انگلیسی:	آموزش تکمیلی عملی:		ندارد

۱- شناخت مسائل اساسی کلام اسلامی

هدف

۲- شناخت تاثیر مسائل اصلی کلام اسلامی در مبنای الزام قواعد حقوقی

سرفصلها	<p>بخش اول: مباحث عقلی</p> <p>۱. حسن عدل و قبیح ظلم</p> <p>۲. حسن شکر منعم</p> <p>بخش دوم: افعال و صفات الهی</p> <p>۱. علم الهی</p> <p>۲. لطف الهی</p> <p>۳. حکمت الهی</p> <p>بخش سوم: نبوت</p> <p>۱. عصمت پیامبر</p> <p>۲. شئون پیامبر</p> <p>بخش چهارم: امامت</p> <p>۱. عصمت امامت</p> <p>۲. شئون امامت</p> <p>۳. وضعیت غیبت امام</p>
---------	---

روش ارزشیابی: آزمون نهایی نوشتاری

منابع	<p>خواجه نصیرالدین طوسی، تجرید الاعتقاد</p> <p>علامه حلی، کشف المراد</p> <p>علامه حلی، منهاج الکرامه</p> <p>سیدحیدر آملی، جامع الاسرار</p> <p>عبرداماد، قیاسات</p> <p>عزیزین مکدموت، اندیشه های کلامی شیخ مفید، ترجمه احمد آرام</p>
-------	---

قاضي بدالجار معتزلي، المعنى في ابواب التوحيد و العدل
قاضي بدالجار معتزلي، شرح الاصول الخمسه
عبدالرحمن بدوي، مذاهب الاسلاميين

عنوان درس به فارسی: فلسفه علوم اجتماعی	تعداد واحد: ۲	نوع واحد:	درس پیشیاز:
	تعداد ساعت: ۳۲	جبرانی (پیشیاز) - نظری	ندارد
عنوان درس به انگلیسی:	آموزش تکمیلی عملی: ندارد		

هدف ۱- بررسی انتقادی علوم اجتماعی مدرن و مفاهیم و ساختار و مبانی جامعه شناختی

حقوق مدرن

۲- بررسی رویکرد دینی به علوم اجتماعی و تاثیر آن بر مفاهیم پایه، ساختارها و

مبانی اجتماعی اسلامی

۳- بررسی انتقادی مبانی جامعه شناختی پوزیتیویستی حقوق کیفری مدرن

سرفصلها	<p>ضرورت فلسفه ی علوم اجتماعی گستره ی فلسفه ی علوم اجتماعی تاریخ نظریه پردازی اجتماعی سکولار از نوزایی تا پیدایش جامعه شناسی مبانی معرفت شناختی علوم اجتماعی سکولار مبانی روش شناختی علوم اجتماعی سکولار پارادایم های علوم اجتماعی پارادایم پوزیتیویستی پارادایم هرمتوتیکی پارادایم انتقادی تاریخ اندیشه ی اجتماعی در اسلام فارابی اخوان الصفا خواجه نصیر ابن خلدون علامه طباطبایی دانش اجتماعی در اسلام بازخوانی انتقادی جامعه شناسی مدرن با رویکرد اسلامی</p>
روش ارزشیابی:	آزمون نهایی نوشتاری
منابع	<p>رابین ال، فلسفه علوم اجتماعی. سروش، عبدالکریم، تفرج صنع، ۱۳۶۶ فروند، زولین، آراء و نظریات در علوم اجتماعی، ۱۳۶۲ لیتل، دانیل، گونه های تبیین اجتماعی، ۱۳۷۳</p>

- Durkheim, Emile. 1895. The Rules of the Sociological Method. Cited in Wacquant (1992).
- Outhwaite, William, 1988 Habermas: Key Contemporary Thinkers, Polity Press (Second Edition 2009).
- Martin Hollis - 1994 The Philosophy of Social Science: An Introduction
- Alexander Rosenberg - 2011 Philosophy of Social Science
- Michael Martin, Lee C. McIntyre - 1994 Readings in the Philosophy of Social Science
- David Braybrooke - 1987 Philosophy of social science
- Richard S. Rudner - 1966 Philosophy of social science
- Garry Potter - 2000 The Philosophy of Social Science: New Perspectives
- Peter T. Manicas - 2006 A Realist Philosophy of Social Science: Explanation and Understanding

عنوان درس به فارسی:	تعداد واحد: ۲	نوع واحد:	درس پیشیناز:
	تعداد ساعت: ۳۲		
عنوان درس به انگلیسی:	آموزش تکمیلی عملی: ندارد		
عنوان درس به فارسی:	فلسفه سیاسی مدرن		
عنوان درس به انگلیسی:	آموزش تکمیلی عملی: ندارد		

هدف ۱- شناخت انتقادی نظریه های سیاسی مدرن (بالاخص نظریه ی دولت)

۲- بررسی تاثیر نظریه های سیاسی مدرن بر نظریه های مبنایی حقوق

سرفصلها	اندیشه سیاسی باستان افلاطون ارسطو اندیشه سیاسی قرون وسطی اگوستین آکوییناس اندیشه سیاسی کلاسیک ماکیاولی هابز مونتسکیو لاک روسو هگل مارکس اندیشه سیاسی معاصر نیچه نیوی پوپر هابز مین هایک فوکو
---------	--

روش آزمون نهایی نوشتاری

ارزشیابی:

منابع

- Kraut, Richard (۲۰۰۲). Aristotle: political philosophy. Oxford University Press ..
- Radford, Robert T. (۲۰۰۲). Cicero: a study in the origins of republican philosophy. Rodopi ..
- Koetsier, L. S. (۲۰۰۴). Natural Law and Calvinist Political Theory. Trafford Publishing.
- Copleston, Frederick (۱۹۹۹). A history of philosophy. ۲. Continuum International Publishing Group .
- Johnston, Ian (February ۲۰۰۲). "Lecture on Machiavelli's The Prince". Malaspina

University College .

- Byrne, James M. (۱۹۹۷). Religion and the Enlightenment. Westminster John Knox Press .
- Johansen, Bruce Elliott (۱۹۹۶). Native American political systems and the evolution of democracy .
- Kain, Philip J. (۱۹۹۳). Marx and modern political theory. Rowman & Littlefield .
- What is Austrian Economics?, Ludwig Von Mises Institute .
- Richard M. Ebeling, Austrian Economics and the Political Economy of Freedom, Edward Elgar Publishing, ۲۰۰۳, ۱۷۹-۱۶۳ ISBN ۲-۹۴۰-۸۴۰-۶۴-۱, ISBN ۶-۹۴۰-۸۴۰-۶۴-۱-۹۷۸
- David Lewis Schaefer, Robert Nozick and the Coast of Utopia, The New York Sun, April ۳۰, ۲۰۰۸
- Blattberg, Charles, "Political Philosophies and Political Ideologies," in Patriotic Elaborations: Essays in Practical Philosophy, Montreal and Kingston: McGill-Queen's University Press, ۲۰۰۹
- Bielskis, Andrius ۲۰۰۵. Towards a Postmodern Understanding of the Political. Basingstoke, New York: Palgrave-Macmillan .
- Reinhold Zippelius, Geschichte der Staatsideen (History of political Ideas), ۱۰th ed. ۲۰۰۳: Munich, C.H. Beck.

عنوان درس به فارسی:	تعداد واحد: ۲	نوع واحد:	دروس پیشنهادی:
	تعداد ساعت: ۳۲	چیرانی (پیشنایز) - نظری	ندارد
عنوان درس به انگلیسی:	آموزش تکمیلی عملی: ندارد		

هدف ۱- شناخت نظریه های سیاسی اسلام (بالاخص نظریه ی دولت)

۲- بررسی تاثیر نظریه های سیاسی اسلام در مفاهیم پایه ، ساختار و مبانی حقوق

سرفصلها	<p>اندیشه سیاسی پیامبر (صل الله علیه و آله) امامت، خلافت و نقش اهل حل و عقد آراء و اندیشه های سیاسی شیعیان آراء و اندیشه های سیاسی معتزله آراء و اندیشه های سیاسی اشاعره، اهل سنت و جماعت اندیشه ی سیاسی فلسفه ی اسلامی فلسفه مشاء شرق اسلامی (از فارابی تا ابن سینا) غرب اسلامی (ابن رشد و ...) حکمت اشراق اخوان الصفا از خواجه نصیر تا میرداماد ملاصدرا و حکمت متعالیه آراء و اندیشه های فقها و متکلمین شیعه آراء و اندیشه های فقها و متکلمین اهل سنت آراء و اندیشه های عرفای اسلامی مواجهه ی دنیای اسلام با غرب اندیشه ی سیاسی سید جمال اندیشه ی سیاسی فلاسفه معاصر اندیشه ی سیاسی فقهای معاصر اندیشه ی سیاسی امام خمینی (رحمه الله علیه)</p>
----------------	--

روش ارزشیابی: **آزمون نهایی نوشتاری**

منابع	<p>خواجه نصیرالدین طوسی، تجرید العقاید. خواجه نصیرالدین طوسی، اخلاق ناصر. فارابی، آراء اهل المدينة الفاضلة عمید زنجانی، مبانی نظری اندیشه ی سیاسی در اسلام ابن عسقلانی، الاحکام السلطانیة. ماوردی، الاحکام السلطانیة.</p>
--------------	--

مسکویه رازی، تجارب الامم.
ابوالحسن عامری، السعادة و الانعاده.
سیدجواد طباطبائی، درآمدی فلسفی بر تاریخ اندیشه سیاسی در ایران.
سیدجواد طباطبائی، زوال اندیشه سیاسی در ایران.
عمید زنجانی، فقه سیاسی ج ۲.

